

Тетяна КАЛЕНДАР,
вчителька географії Хмельницької СЗОШ №27 імені Дмитра Іваха

«Перевернуте навчання»: незаперечні переваги

Суспільству потрібні люди, які здатні приймати нестандартні рішення, вміють творчо мислити, працювати в команді, використовувати знання у різних життєвих ситуаціях. Тому завдання школи змінилися відповідно до вимог суспільства, а урок із знаннєвого перетворився на компетентнісний. У реаліях сьогодення (дистанційне навчання, часті повітряні тривоги...) перед учителем виникає ряд викликів, зокрема, як організувати освітній процес, щоб забезпечити розвиток компетентностей в учня, при цьому віддаючи перевагу збереженню життя і здоров'я дітей, дбаючи про їхню безпеку.

Саме тому на уроках використовую технологію «перевернутого класу». Ця технологія дає змогу не витратити час на пояснення нового матеріалу, адже учні вивчають його вдома, переглядаючи відеолекції, опрацьовуючи матеріал параграфа підручника, а на уроці є можливість застосувати ці знання практично. Обов'язково перед використанням такої технології учнів і, особливо, батьків необхідно ознайомити, у чому полягає її суть, які цілі досягаються у ході такого навчання, які способи навчальної діяльності використовуються тощо. Також потрібно мотивувати дітей до продуктивної роботи в «перевернутому класі», активізувати їхню пізнавальну діяльність, спонукати до виконання завдань, переконати у власній значимості самостійної роботи, особистій відповідальності за здобуття знань, умінь і навичок.

Спочатку я використовувала типовий перевернутий клас. Оскільки своїх записаних відеолекцій у мене не було, то послуговувалася доробками своїх колег із Всеукраїнської школи онлайн. До речі, учням навіть більше подобається, коли відеолекції записані іншим учителем. Тоді даю посилання на відеолекцію учням і вказую параграф підручника, де можна дізнатися інформацію (на випадок, якщо не буде можливості переглянути відеолекцію). Обов'язково пропоную вести короткі записи. Для цього можна розділити сторінку аркуша навпіл, в одну колонку записувати, що зрозуміло під час перегляду відео, а в іншу – запитання, на які учень не може дати відповідь. Це дає змогу вчителю дізнатися, чи виконував учень домашнє завдання і які запитання викликають труднощі.

Перегляд лекцій вдома дозволяє дитині працювати в зручному для себе темпі, у зручний час. Наприклад, цю методику використовую у 7 класі при вивченні теми «Клімат Євразії». Діти вже знайомилися з кліматом п'яти попередніх материків, тому знають, які чинники впливають на формування клімату, а відео допоможе розглянути, як ці чинники вплинули саме на клімат Євразії. На уроці, враховуючи попереднє опрацювання учнями навчального матеріалу, використовую час для того, щоб навчити їх застосовувати набуті знання у різних практичних, проблемних, життєвих ситуаціях. Зокрема, використовую освітню платформу «На урок», Kahoot, Learningapps.org та ін. для створення вікторини, виконання вправ, для роботи

з географічними картами. Для актуалізації знань пропоную дати відповідь на запитання «Чому Північноатлантичну течію називають кухнею погоди Європи?». Виконуємо практичну роботу на визначення типів клімату та кліматичних областей помірного поясу Євразії, є можливість більше часу приділити для роботи з кліматичними діаграмами.

У моїй педагогічній практиці є досвід використання групового перевернутого класу. Така модель спонукає учнів вчитися один в одного, пояснювати однокласникам відповіді, пропонувати ефективні способи отримання інформації, проведення учнівського наукового дослідження тощо. Наприклад, цю технологію використовую, вивчаючи тему «Транспорт України». На початку уроку об'єдную учнів у групи, або пропоную, щоб самі об'єдналися в групи відповідно до видів транспорту. Кожній групі пропонується не лише назвати переваги та недоліки кожного виду транспорту, але й спробувати спрогнозувати особливості розвитку в післявоєнний період і шляхи покращення транспортної системи України, нашого міста.

Під час дистанційного навчання уже знайома учням технологія «перевернутого класу» стає особливо ефективною. У таких онлайн-умовах застосовую модель віртуального перевернутого класу. Пропоную дітям матеріал для перегляду, надаю практичні завдання, консультую онлайн, проводжу тестування і виставляю підсумкові оцінки. Головне – розпочати вивчення матеріалу із самостійного опрацювання теорії, як це відбувається за принципами «перевернутого класу». Таку технологію доречно використати, вивчаючи природні зони України. Учні переглядають відеоматеріал про природні зони, а потім вчитель пропонує виконати практичне завдання, порівняти природні зони за типовим планом і на закріплення матеріалу виконати тестові завдання, наприклад, на платформі «На урок». Додаю декілька завдань практичного характеру. Наприклад: які природні зони України зазнали найбільшого впливу військових дій?; як це позначилося на компонентах природи, навести приклади; спрогнозувати, як зміняться межі природних зон у результаті глобального потепління і т. д.

При використанні технології «перевернутого навчання» на уроках географії учень стає активним учасником освітнього процесу, відповідальним здобувачем знань, умінь і навичок, а вчитель створює умови для здійснення пізнавальної діяльності учнів і супроводжує їх навчання. Аналіз переваг і недоліків цієї технології показав, що переваг значно більше. Вона дає змогу здійснювати комунікацію між педагогом і учнями поза межами освітнього закладу та активізувати пізнавальну активність і навчальну діяльність учнів. Технологія «перевернутого навчання» дозволяє працювати в зручний час і в зручному темпі, більше часу приділяти завданням практичного характеру, що важливо при вивченні географії.